

ADALET GRAFOLOJİSİNİN METODU ÜZERİNE

Yazan : Prof. İsmail Hakkı BALTACIOĞU

Yazı ile insanın ilintisi üzerine denemeler yapmak gerekiyordu. 1910' da Paris'te Rue Monge'da oturduğum pansiyonda Sorbonne'lu bir öğrenci kızın imzasını tahlil ile grafologluk işine başladım. Kızın yazısına bakıp da karakteri üzerine verdiğim hükümler hem kendisini hem de kendisini tanıyan pansiyon arkadaşlarını şaşırttı. Bu çalışmalarım bu güne kadar, tam kırkesiz yıl sürmüştür. Bu süre içinde grafoloji edebiyatı üzerine yazılmış olan bir takım kitaplar, makaleler okudum. Ancak, şunu da doğru olarak söyleyeim ki, aralarında birkaç tanesi bir yana, bu eserlerin hiç birinden gerektiği gibi yararlanamadım. Artık anladık ki Batı'da grafoloji bilgini sayılanların bir çoğunun bilim metodu yoktur.

Grafolojinin bilimi böyle olursa sanatı, pratiği nasıl olur, bir düşünün! Mahkemelerde ehli vukuf, yazı bilirkişisi, grafolog ancak methodsuz olarak çalışan bir takım insanların verdikleri raporların ne değeri olabilirdi? Bunların pek çoğu sezgiye dayanır. Onlar mahkemelerdeki istiktap ve tatbikat işlerinin yalnız sezgi ile yapılabileceğini sanırlar! Bir kısmı da yalnız yazı anatomisini gövdeyi ele alırlar. Bunun yazının en temelli, en açıklayıcı belgesi olduğunu sanırlar! Ben böyle düşünmüyordum. Gün geçtikçe şunu görüyordum. Ne yalnız başına sezgi ne de yalnız başına anatomi ile yazı işini kavramak elde değildi. Bir çokları gibi kendimi göreneklere, kulaktan dolma bilgilere kaptırmadım. Bilim yolunu tutmak, metod sahibi olmak istedim.

Bu metodu nasıl elde edecektim? — Grafoloji üzerine yazılmış eserlerin hiç birinden metod için yaralanamıyordum. Grafoloji olarak ortaya atılan eserlerin çoğu bilim değeri taşımayan, görenekçi eserlerdi. Bu durumda ne yapabilirdim? Şu vardı : Grafolojibilim olarak üzerinde durduğum ilk konu değildi. Yıllardanberi sosyoloji, sosyo-psikoloji, estetik, pedagoji, sanat tarihi ile uğraşmakta idim. Bunların olayları, bölümleri üzerinde araştırmalar yapıyordum. Bu çalışmalarım grafoloji işinde bana çok yardım etti. Hele biyolojide veraset, sosyolojide gelenek (tradition), psikolojide şuarsuzluk anlayışları grafoloji çalışmalarımda beni büyük güçlüklerden kurtarmakta idi.

Türke Doğru adlı eserimde milliyetin tarifini yaparken soruyu sormuştum : «Kültür denilen değer yargıları sosyal tipten sosyal tipe değişiyor. Bunlar arasında hiç değişmeyenleri yok mudur?» Bulmuştum. Adına

da gelenek (tradition) demiştim. İşte grafoloji konusu için de böyle yaptım. Şu soruyu sordum : «**El yazısının karakterleri arasında hiç değişmeyenleri yok mudur?**» Bu soruya karşılığını verebilmek için her şeyden önce grafaoloji biliminin konusu olan olguları şöylece sıraladım :

1. Anatomik karakterler. 2. Fizyolojik karakterler. 3. Psikolojik karakterler. 4. Estetik karakterler. 5. Sosyal karakterler.

El yazısında değişen ve değişmeyen karakterler. — Bu karakterler, arasında en çok **değişeni harf ve kelime şekilleridir.** Harfleri, tam olur, eksik olur, iri olur, ufak olur, kancalı olur, kancasız olur, noktalı olur, noktasız olur, bitişik olur, ayrı olur, kelimeler de böyle, hep değişir. Birinciden beşinciye doğru gittikçe karakter değeri artar. En değerli olan özellik sonuncu, estetik özelliktir. Bir sahteci el yazısının, imzanın şeklini az çok değiştirebilir. Ancak, imzanın plânını değiştirebilmesi için en aşağı, grafoloji bilgisini taşıması gerekmektedir. Yazının fizyolojisi üzerinde oynamak da kolay bir iş değildir. Hele yazının psikolojik tesirini değiştirmek hemen hemen elde değildir. **Yazının estetik değerine** gelince, o hiç **değişmez.**

Estetik değer dediğimiz karakter yalnız satırlarda, kelimelerde, harflerde değil, yazının nokta çizgi gibi en yalın parçalarında bile vardır.

Japon grafologlarının merk uayandırıcı usulleri. — İşte benim bu anlayışla Japon grafologlarının anlayışı arsında bir yakınlık vardır. Japonlar insanın yazısından karakterini okumak için resim fırçasıyla düsey ya da yatay olarak leke yapmasını isterler. Sonra hiç bir şekil zenginliği taşımayan bu lekeden o insanın karakterini okurlarmış. Bu yalın lekede psikolojik etkiden ve estetik değerden başka bir şey yoktur.

Bundan üç dört yıl kadar önce Ankara'da bir Sulh Hukuk Mahkemesinde bilirkişi sıfatıyla bir inceleme yapmıştım. İmzasını inkâr eden kimseye hâkim huzurunda imza attırılmış, ayrıca çalıştığı yerden imzasını taşıyan bir maaş bordrosu da getirtmişti. Tatbika medar olan bu iki vesikayı incelediğim zaman gördüm ki davalının mahkeme huzurunda attığı imz ayalnız bir çizgi ile bir noktadır. Çalıştığı yerde attığı imza ise çok çizgili bir imzadır. Aralarında buderece şekil ayrılığı olan iki imzanın psikolojik tesir, hele estetik değer bakımından birbirinin tıpkısı idi. Raporumu verdim.

Sanatın sosyal görevi pek büyüktür. — Estetik değerın yazı kişilemesindeki büyük rolünü görebilmek için sanat üzerine edindiğimiz bazı yanlış inançlardan (prênotion'lardan) vazgeçmemiz gerekmektedir. Sanat eserlerini hayal, eğlence, lüks olarak anlarız! Bilime, endüstriye, ahlâka, hukuka verdiğimiz değeri onlara vermeyiz, vermekten de çekiniriz! Gerçekte ise sanat eserleri varlıklarını şuarsuzluk alanı (incoscince) dediği-

miz kaynaktan alırlar. Şuursuzluk benliğimizin hem de kişiliğimizin en derin, en temelli parçasıdır. Bu varlık her kımıldayışımıza, her davranışımıza damgasını vurduğu gibi, el yazısı, imza denilen kımıldanışımıza, davranışımıza da damgasını vurur.

Sanatın nekadar temelli bir kültür kolu olduğunu şu sosyoloji düşüncesi de göstermektedir. Avustralya'da yaşayan iki klânlı, totemci ilkel toplumlarda ahlâk, hukuk, ekonomi, bilgi, politika, eğitim, hükümet ve devlet dediğimiz sosyal olgular ve kurumlardan hiç biri yoktur. Ancak, din dil ve sanat vardır. Hem de en diri, en güçlü olarak vardır. Ötekiler toplum iyice geliştikten, iş bölümüne ulaştıktan sonra bunlardan doğacaktır.

Kim grafologdur, kim değildir? — Grafolog olmanın ilk şartı şekil duygusu (sens graphologique) diyebileceğimiz duyguyu taşımaktır. Grafologun her şeyden önce bu duyguyu taşıyan ratist bir insan olması gerektir. Bu duygu Allah vergisidir, herkeste yoktur. Ancak, tam bir grafolog olabilmek için bu duygu da yetmez. Metod sahibi olmak da ister. Dünya grafologları arasında en çok şu iki tip insana raslanır : Ölçücüler ile sezgiciler. Birinciler el yazılarının yalnız anatomisi ile ilgilenirler. Ölçerler biçerler, ölçüden bir türlü ayrılamazlar. İkinciler de yalnız sezgileri ile çalışırlar. Bu iki tipin ikisi de tam grafolog değildir. İnsan bu iki tipi birleştiren tam grafolog olur. Başka türlü söyleyelim : Kimde yazının plânını, teşrihini, fizyolojisini anlayacak bir bilim metodu ve yazının psikolojisini ve estetiğini duyacak bir sanat sezgisi varsa o yazı bilgini, grafologdur.

NOT :

Her türlü yazı ve imza incelemeleri, mahkemelerde tatbikat ve istiktap işleri ve grafolojiye ait konular için Baltacıoğlu'nun aşağıdaki adresine yazabilirsiniz.

Bahçelievler S. 46, No. 18.

Ankara

İ. H. Baltacıoğlu'nun grafoloji üzerine eseri ve makaleleri :

Türklerde yazı sanatı (Ankara Üniversitesi İlahiyet Fakültesi Türk ve İslâm Sanatları tarihi enstitüsü tarafından basılmıştır).

Adalet Dergisinde basılanlar :

Mahkemelerde tetkikat ve istiktap işleri. (Yıl 45. sayı : 1).

Adalet hizmetinde grafoloji (yıl 46, sayı 6).

Yazılarda taklitçiliğin meydana çıkarılması (yıl 46, sayı 11).

Mukayeseli Hukuk Dergisinde basılanlar :

Yazı incelemeleri ve bilirkişilik (yıl 1956, sayı 5).

Adalet grafolojisi yönünden İnsan ve yazı kişiliği (yıl 1957, sayı 5).